

FIGURES DE CATALUNYA

Jaume Maspons i Vergés

Aquest mes publiquem la biografia d'un personatge que si bé no es pot considerar figura de Catalunya, sí que ho pot ser del nostre poble per raó d'haver-lo vist néixer i d'ésser membre d'una de les famílies més antigues i representatives. Ens ha decidit a publicar-la el fet de ser pràcticament desconegut de la majoria de santaeulaliencs, i per l'interès històric que comporta.

Va néixer el dia 4 de maig de 1783, a Can Maspons de la Vall

Es dedicà enterament a la milícia, essent molt abundants els documents que d'ell es conserven.

Prengué part en nombroses accions contra els francesos.

Comandà la gent armada de la Baronia de Montbui, durant els anys 1808 i 1809.

Relació de les accions en que prengué part durant la guerra de la Independència, segons fulles de servei:

16 desembre 1808 en la de Cardedeu.

Març de 1809 en les immediacions de Granollers i Canovelles.

Abril, a Sant Feliu i Castellterçol.

16 i 29 de maig a Centelles.

10 juliol a Castellar.

Del 17 al 20 de gener de 1810 als Caputxins de Granollers.

27 de gener a Hostalric.

4 de març introducció d'un comboi al Castell d'Hostalric, concedint-se-li un escut d'honor.

15 desembre a Trenta-Passos, prenent a l'enemic 95 bous que conduí a Barcelona.

19 desembre a Barcelona i a Mataró.

23 desembre a Llinars.

5 abril de 1811 a Manresa (obtenint-se molts morts, i 16 oficials i 299 soldats presoners).

De l'1 al 15 de maig, sis accions prop d'Hostalric.

10 de juny a Gualba.

11 de juny a Marata i Llerona.

9 d'agost a Vallgorguina.

17 d'agost a Viladecans.

22 d'agost a Viladecans.

22 de novembre a Sant Celoni.

4 de desembre a Mataró.

Va estar finalment a tot el siti de Tarragona fins que fou presa per l'enemic, (28 juny 1812) quedant presoner de guerra i conduït com a tal a França, fins el 5 de maig de 1814. Durant aquests anys de captiveri, segons certificat del professor, assistí a l'escola de Matemàtiques que dit professor tingué en els Depòsits de Soissons, Laon, Luneville i Pont a Mousson, instruint-se en Aritmètica, Geometria, Trigonometria, Àlgebra i Fortificació.

Durant les indicades accions lluità en els conceptes següents:

Des del 8 de juliol 1808 com Soldat distingit de Miquellets.

Des del 26 de juny 1810, Tinent de la 5.ª Cia. de Reserva del Vallès.

Des del 23 de maig 1811, Subtinent efectiu de la Secció d'infanteria de la Línia de la 1.ª Legió Catalana.

En 25 de juliol 1814, amb el referit empleu de Subtinent va ser destinat al Regiment d'Infanteria primer de Sòria en classe d'agregat.

En 15 de novembre 1816, Subtinent efectiu en el Regiment d'Infanteria d'Amèrica.

En 1 de gener 1823, Tinent de Milícia activa a Vic.

En 7 de maig 1823, Tinent agregat al Cos d'Enginyers de la Plaça de Barcelona.

En 6 de febrer 1824, va obtenir llicència indefinida.

En 1 de maig 1829, Llicència ilimitada.

En 14 novembre 1830, retiro.

Servint al Regiment de Sòria en 14 de maig 1815, rep la Creu de distinció atorgada als que estigueren en el setge de Tarragona.

En 1816, va ser nomenat Fiscal de la Comissió Militar del Cantó d'Alacant; durant aquest any va estar en diferents localitats d'Espanya. Es veu que s'ho passava molt malament de quartos. En un borrador d'ofici dirigit al Capità del Regiment d'Amèrica, li fa saber que té deutes i que no pot viure a causa que no se li paguen els atrassos. Una carta en català al seu pare, datada a Alacant a 4 de març de 1816 comença així: «Caríssim pare; Me trobo sense un quarto.» Explica que a Alcoi estaven molt bé i que es va desdinerar comprant-se varies prenes de vestir, però a Alacant —ciutat indigna, diu— tot és car i per «acabar-me de enredar» i «completar la festa» m'han fet fiscal d'una causa difícil i no tinc diners per consultar advocats ni comprar llibres. En una postdata diu que mai s'havia vist tan atrapat com ara i demana se li enviïn diners.

En carta datada a Osca, a 6 de març, i dirigida al seu germà Pau, diu en tons sentimentals —és en castellà— que s'ha enterat que la seva mare va caure, rompent-se un braç; demana que s'esmenin més que l'altra vegada en aplicar-li el remei.

Carta d'Alacant, 28 març, al seu germà, acusa rebut de diners.

Carta de Reus, 4 d'agost, sembla que diu 1815, al seu pare: necessita paper d'Holanda per planos i el tira línies que es va deixar a casa, que és una cosa de ferro que fa dues puntes i te lo manech de llautó».

Carta d'Alacant de 30 d'abril 1816, al seu pare: està absolutament sense recursos, perquè no els paguen; els soldats estan millor que els oficials. Anirà a l'Hospital perquè, diu, «no fá per mi lo fer com fan alguns que van ocultament per les cases ademanar caritat». Dóna recados a tots i al Jaume un «beso». Era el seu nebot, Jaume Maspons i Vilardebò, que tenia dos anys.

Carta de la Selva de 13 de setembre 1817, al seu pare: notícies de família i de casseres.

En 24 de maig 1817 va ser nomenat per el seu coronel, Mestre de Cadets en el Regiment d'Amèrica, que despenyà fins a darrers de 1822.

R

Faci

Can